

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

Кафедра ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету Менеджменту
(Писаревський І.М.)
№0207/151
10 » 10 2014 року
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФПНЗЕ.4 «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ (ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ)»

галузі знань 1401 «Сфера обслуговування»

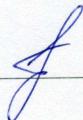
напряму підготовки 6.140103 «Туризм»

факультет Менеджменту

2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Економічна теорія (Основи економічної теорії)» для студентів за напрямом підготовки **6.140103 «Туризм»**

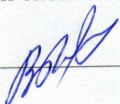
Розробник : доц. Батістова О.І.

Робочу програму схвалено **на засіданні** кафедри економічної теорії

Протокол від «26» червня 2014 року № 1

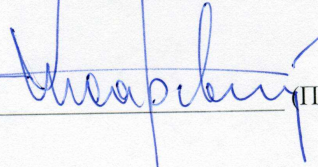
Завідувач кафедри економічної теорії

 (проф. Решетило В.П.)

Робочу програму схвалено на засіданні **випускової** кафедри Туризму і готельного господарства

Протокол від «27» серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри

 (Писаревський І.М.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом ХНУМГ ім. О.М.Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01

Методист НМВ

 (Солончук) «09» 20 2014р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 2,0	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		1-й	1-й
		Семестр(и)	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 72	Галузь знань: 1401 «Сфера обслуговування» Напрямок підготовки: 6.140103 «Туризм»	Лекції*:	
Модулів – 1		17 год.	4 год.
		Практичні, семінарські*:	
Змістових модулів (ЗМ) – 3		17 год.	4 год.
		Лабораторні*:	
		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних – 2; - самостійної роботи студента – 2 Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ): контрольна робота для заочної форми навчання	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота*:	
		38 год.	64 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	18 год.
		Вид контролю:	
		екзамен	екзамен

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 47 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія (Основи економічної теорії)» є набуття майбутніми фахівцями ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Завданнями вивчення дисципліни «Економічна теорія (Основи економічної теорії)» є набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави корегувати цей розвиток відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- об'єкт, предмет та методологію дослідження економічних процесів та явищ у сучасних умовах господарювання;
- особливості розвитку та встановлення економічних відносин між людьми у процесі господарської діяльності;
- шляхи взаємодії економічних суб'єктів у процесі створення матеріальних благ при обмежених ресурсах;
- діалектичні методи економічного аналізу при дослідженні елементів ринкового механізму;

вміти:

- виробляти уявлення про механізм функціонування економічної системи в умовах ринкової та трансформаційної економік;
- аналізувати агреговані показники, визначати чинники і наслідки макроекономічного розвитку господарських систем;
- обґрунтовувати можливості застосування теоретичних моделей економічного розвитку в практичній діяльності;
- аналізувати проблеми, пов'язані з розвитком грошово-кредитних відносин, фіскальної політики та державного регулювання в умовах ринкової економіки;
- оцінювати вплив на економічні процеси зовнішніх факторів, тенденції розвитку світової економіки.

мати компетентності:

- аналізувати сучасний стан економіки країни та приймати відповідні господарські рішення.

3. Програма навчальної дисципліни «Економічна теорія (Основи економічної теорії)»

МОДУЛЬ ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ (ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ)

Змістовий модуль 1. Загальні основи соціально-економічного розвитку

Тема 1.1 Предмет і метод економічної теорії

1. Зародження економіко-теоретичних знань. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки
2. Предмет економічної теорії і його тлумачення різними школами
3. Економічні закони, їх система. Економічні категорії та принципи
4. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Загальні та спеціальні методи наукового пізнання та їх використання. Функції економічної теорії

Тема 1.2 Економічна система суспільства

1. Економічні потреби суспільства, їх сутність та структура
2. Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація
3. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи. Типи економічних систем
4. Власність як економічна категорія. Суб'єкти та об'єкти. Типи, форми і види власності

Тема 1.3 Виробництво, його сутність та роль в житті суспільства

1. Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку
Зміст і структура суспільного виробництва
2. Ресурси виробництва та їх види. Використання економічних ресурсів
Економічний вибір. Крива виробничих можливостей
3. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники
4. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне

Тема 1.4 Теорія товару і грошей

1. Товар і його властивості
2. Теорії вартості: трудова, маржиналістська і неокласична
3. Теоретичні концепції виникнення та сутність грошей. Функції грошей
5. Інфляція, її сутність і причини. Темпи інфляції. Види інфляції. Соціально- економічні наслідки інфляції

Змістовий модуль 2. Теоретичні аспекти розвитку ринкової економіки

Тема 2.1 Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи

1. Об'єктивні передумови виникнення ринку. Ринок: поняття, риси, структура та функції ринку.
Види ринків
2. Об'єктивна зумовленість та сутність ринкової інфраструктури

3. Сутність попиту і фактори, що його визначають. Закон попиту
4. Пропозиція: зміст і фактори, що на неї впливають. Закон пропозиції
5. Ринкова рівновага. Утворення рівноважної ціни та рівноважного обсягу виробництва. Фактори, які впливають на зміну ринкової рівноваги
6. Сутність ціни, її функції та види
7. Сутність конкуренції. Місце конкуренції в ринковій економіці. Форми конкуренції
8. Монополія та типи монополізації. Види монополій. Монопольна влада. Економічні наслідки монополій
9. Ринок монополістичної конкуренції. Олігополістичний ринок

Тема 2.2 Підприємство та підприємництво в ринковій економіці

- 1 Підприємство як суб'єкт економічної системи
- 2 Суть підприємництва та умови його існування. Види та суб'єкти підприємницької діяльності. Форми підприємництва.

Тема 2.3 Капітал підприємства, його кругообіг та обіг

1. Сутність капіталу, його матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма. Структура капіталу та його обіг
2. Основний капітал. Фізичне та моральне зношення основного капіталу. Амортизація. Норма амортизації
3. Обіговий капітал. Час і швидкість обігу. Фактори, що впливають на швидкість обігу. Рентабельність

Тема 2.4 Капітал сфери обігу

1. Торговельний капітал, його функціональна структура. Торговельний прибуток і його норма Позичковий капітал, його сутність та джерела
2. Кредит як форма руху позичкового капіталу. Форми кредиту
3. Банківська система як інфраструктурний елемент сучасної ринкової економіки. Банки, їх види та функції

Тема 2.5 Ринкові відносини в аграрному секторі

1. Аграрна сфера виробництва та її особливості. Сутність аграрних відносин. Форми господарювання у сільському господарстві
2. Рентні відносини. Сутність земельної ренти, її види та механізм створення
3. Агропромислова інтеграція й агропромисловий комплекс

Тема 2.6 Доходи населення, їх формування та розподіл

1. Доходи, їх види та джерела формування. Сутність та механізм розподілу доходів
2. Заробітна плата: сутність, форми та системи заробітної плати
3. Номінальні та реальні доходи. Диференціація доходів та її межі. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині

Змістовий модуль 3. Національна і міжнародна економіка в умовах глобалізації

Тема 3.1 Держава та її економічні функції

1. Теоретичні погляди на роль держави в економіці та їх еволюція. Економічні функції держави

2. Фінансова система. Суть і структура фінансової системи. Державний бюджет
3. Податки. Елементи системи оподаткування. Крива Лаффера. Функції податків

Тема 3.2 Світове господарство і міжнародні економічні відносини

1. Сутність та етапи становлення світового господарства.
2. Міжнародний поділ праці, його принципи і форми. Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу.
3. Теорії міжнародної торгівлі. Типи зовнішньоторговельної політики держав.
4. Всесвітній ринок товарів та послуг. Структура світового ринку. Основні тенденції розвитку світового ринку.
5. Міжнародний рух капіталів. Причини, форми вивозу капіталу. Міжнародні кредити. Зміст і структура світової валютної системи.
6. Міжнародна міграція робочої сили. Сутність і причини міжнародної міграції робочої сили.

Тема 3.3 Економічні аспекти глобальних проблем

1. Причини виникнення, сутність і класифікація глобальних проблем
2. Глобальні проблеми сучасності та форми міжнародного співробітництва у їх вирішенні

4. Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі та теми	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	к.р.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ» (семестр 1, 1)												
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ												
Тема 1.1.	5	1	1			3	6,5	0,25	0,25			6
Тема 1.2	6	1	1			4	7,5	0,25	0,25			7
Тема 1.3	8	2	2			4	6,5	0,25	0,25			6
Тема 1.4	8	2	2			4	6,5	0,25	0,25			6
Разом за ЗМ 1	27	6	6			15	27	1	1			25
Змістовий модуль 2. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ												
Тема 2.1	6	2	2			2	5	0,5	0,5			4
Тема 2.2	6	2	2			2	4,5	0,25	0,25			4
Тема 2.3	4	1	1			2	4,5	0,25	0,25			4
Тема 2.4	3	0,5	0,5			2	4,5	0,25	0,25			4
Тема 2.5	3	0,5	0,5			2	3,5	0,25	0,25			3
Тема 2.6	5	1	1			3	5	0,5	0,5			4
Разом за ЗМ 2	27	7	7			13	27	2	2			23
Змістовий модуль 3. НАЦІОНАЛЬНА І МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ												
Тема 3.1	8	2	2			4	6	0,5	0,5			5

Тема 3.2	5	1	1		3	6,5	0,25	0,25		6
Тема 3.3	5	1	1		3	5,5	0,25	0,25		5
Разом за ЗМ 3	18	4	4		10	18	1	1		16
Усього годин	72	17	17		38	72	4	4	-	64

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне навчання	заочне навчання
Змістовий модуль 1. Загальні основи соціально-економічного розвитку			
1.1.	Предмет і метод економічної теорії	1	0,25
1.2.	Економічна система суспільства	1	0,25
1.3.	Виробництво, його сутність та роль в житті суспільства	2	0,25
1.4.	Теорія товару і грошей	2	0,25
	Разом за ЗМ 1	6	1
Змістовий модуль 2. Теоретичні аспекти розвитку ринкової економіки			
2.1.	Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи	2	0,5
2.2.	Підприємство та підприємництво в ринковій економіці	2	0,25
2.3.	Капітал підприємства, його кругообіг та обіг	1	0,25
2.4.	Капітал сфери обігу	0,5	0,25
2.5.	Ринкові відносини в аграрному секторі	0,5	0,25
2.6.	Доходи населення, їх формування та розподіл	1	0,5
	Разом за ЗМ 2	7	2
Змістовий модуль 3. Національні і міжнародна економіка в умовах глобалізації			
3.1.	Держава та її економічні функції	2	0,5
3.2.	Світове господарство і міжнародні економічні відносини	1	0,25
3.3.	Економічні аспекти глобальних проблем	1	0,25
	Разом за ЗМ 3	4	1
РАЗОМ		17	4

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне навчання	заочне навчання
ЗМ 1. Загальні основи соціально-економічного розвитку			
1.1	Вивчення літератури, складання плану контрольної роботи	-	5
1.2	Розгляд основної та додаткової літератури	5	7
1.3	Вивчення категорій	5	7
1.4	Розв'язання типових задач, тестів	5	6
Разом за ЗМ 1		15	25
ЗМ2. Теоретичні аспекти розвитку ринкової економіки			
2.1	Написання контрольної роботи	-	11
2.2	Розгляд основної та додаткової літератури	2	2
2.3	Вивчення категорій	2	2
2.4	Розв'язання типових задач, тестів	4	3
2.5	Самостійний розгляд питання: «Ринкові відносини в аграрному секторі України»	2	3
2.6	Самостійний розгляд питання: «Державне регулювання доходів населення»	3	2
Разом за ЗМ 2		13	23
ЗМ.3. Національні і міжнародна економіка в умовах глобалізації			
3.1	Захист контрольної роботи	-	2
3.2	Розгляд основної та додаткової літератури	3	4
3.3	Вивчення категорій	3	5
3.4	Розв'язання типових задач, тестів	4	5
Разом за ЗМ 2		10	16
Разом за дисципліною		38	64

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання згідно встановленого переліку завдань (п.13, р. 2 «Методичне забезпечення»).

Виконання контрольної роботи необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни Економічна теорія (Основи економічної теорії).

Контрольна робота дозволяє студентам опанувати необхідні практичні навички при вирішенні конкретних практичних завдань, оволодіти навичками самостійної роботи й методикою ведення наукових досліджень.

10. Методи навчання

Аналітичні, синтетичні, проблемні, рішення задач, конспектування лекцій, постановка питань, самостійна робота.

11. Методи контролю

Усне опитування, письмовий контроль, поточне тестування, виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання. Підсумковий контроль (екзамен) здійснюється у письмовій формі у вигляді тестів та задач для денної та заочної форм навчання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти (денна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (екзамен)	Сума балів
ЗМ 1				ЗМ 2						ЗМ 3				
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6	Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	30 %	100 %
5	7	7	6	5	4	4	4	4	4	10	5	5		
25%				25%						20%				
70%														

Засоби контролю та структура залікового кредиту (заочне навчання)

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест (екзамен)	Сума балів	
ЗМ 1	ЗМ 2			ЗМ 3			К.Р.
25%	25%			10%	10%	30%	100%
70%							

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студент отримує оцінку «незадовільно», якщо він не засвоїв основні поняття і категорії; не знає наукового і фактичного матеріалу; може лише переказувати учбовий матеріал, але не може обрнути відповіді на жодне питання.

13. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія (Основи економічної теорії)» (для студентів 1 курсу денної форми навчання галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» напряму підготовки 6.140103 «Туризм») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В. П. Решетило, І. А. Островський, С. Б. Тимофієва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 22 с.

2. Методичні вказівки до проведення практичних занять, виконання розрахунково-графічних робіт та організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Економічна теорія» (для студентів 1 і 2 курсів денної і заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм») / Харк. нац. акад. міськ. госп - ва; уклад. В. П. Решетило, О. Ю. Єгорова – Х.: ХНАМГ, 2012. – 134 с.

3. Конспект лекцій з дисципліни «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ (Основи економічної теорії)» (для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» напрямів підготовки: 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» і 6.140103 «Туризм») / В. П. Решетило, І. А. Островський, С. Б.Тимофієва; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 156 с.

4. Макроекономіка: навч. посібник / за заг. ред. В. П. Решетило (2-е вид., доповнене); Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНУМГ, 2013. - 224 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Економічна теорія. Політекономія : підручник / за ред. В.Д.Базилевича. - К.: Знання - Прес, 2005.- 615 с.
2. Базилевич В.Д. Макроекономіка: підручник / В.Д.Базилевич, К.С.Базилевич, Л.О.Баластрик. – К.: Знання, 2004. – 851 с.
3. Макконнелл К.Р. Экономикс: Принципы, проблемы и политика /– Макконнелл К.Р., Брю С.Л. - М.: ИНФРА, 2006. – 826 с.
4. Крупка М.І. Основи економічної теорії / М.І. Крупка, П.І. Островерх, С.Л. Реверчук. - К.: Альбіна, 2001.-344 с.

Допоміжна

1. Мочерний С.В. Основи економічних знань : підручник С.В. Мочерний. - К. : Академія, 2000. - 304 с.
2. Экономическая теория : учебник [для студ. высш учеб. завед.] / под ред. В.Д. Камаева. -М.: Гуманит. издат. «Владос», 2001. - 640 с.
3. Перехідна економіка: Підручник / за ред. В.М. Гейця. – К.: Вища шк., 2003. – 591 с.
4. Сакс Дж. Макроэкономика. Глобальный подход. / Дж.Сакс, Ф.Лоррен - М.: Дело, 1996.- 847с.
5. Селищев А.С. Макроэкономика. / А.С.Селищев – СПб.: Питер, 201. – 448 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>.
2. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку [Електронний ресурс] – Режим доступу: :

<http://www.ssmc.gov.ua>.

3. Державний служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
6. Міністерство фінансів [Електронний ресурс] – Режим доступу: : <http://www.minfin.gov.ua>
7. Національний банк України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
8. Світовий банк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.worldbank.org.ru>.

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни Економічна теорія (Основи економічної теорії)
за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм»

на 201_/201_ навчальний рік переглянута та затверджена «Без змін»

Завідувач кафедри Економічної теорії
_____ (Решетило В.П.)

Завідувач випускової кафедри ТиГХ
_____ (Писаревський І. М.)

Декан факультету Менеджменту _____ (Писаревський І.М.)

М.П. «_____» _____ 201__ року

на 201_/201_ навчальний рік переглянута та затверджена «Без змін»

Завідувач кафедри Економічної теорії
_____ (Решетило В.П.)

Завідувач випускової кафедри ТиГХ
_____ (Писаревський І. М.)

Декан факультету Менеджменту _____ (Писаревський І.М.)

М.П. «_____» _____ 201__ року

на 201_/201_ навчальний рік переглянута та затверджена «Без змін»

Завідувач кафедри Економічної теорії
_____ (Решетило В.П.)

Завідувач випускової кафедри ТиГХ
_____ (Писаревський І. М.)

Декан факультету Менеджменту _____ (Писаревський І.М.)

М.П. «_____» _____ 201__ року